

Karakterforskelle på de gymnasiale uddannelser

Aksel Bak-Jensen & Karsten Bo Larsen

30. april 2026

Karaktersystemet skal give en retfærdig og objektiv bedømmelse af elevens faglige niveau, der ikke afhænger af vedkommendes køn, etnicitet eller geografiske bopæl. Derfor er det bekymrende, at denne analyse viser, at nogle grupper af elever i langt højere grad end andre får højere årskarakterer end det resultat, som de kan opnå ved prøverne.

Kontakt

Karsten Bo Larsen

Forskningschef

karsten@cepos.dk

Telefon 41220476

CEPOS

A blue-tinted background image of a building tower, likely a church spire, with a flag flying from the top. The image is partially obscured by a white diagonal shape that contains the text.

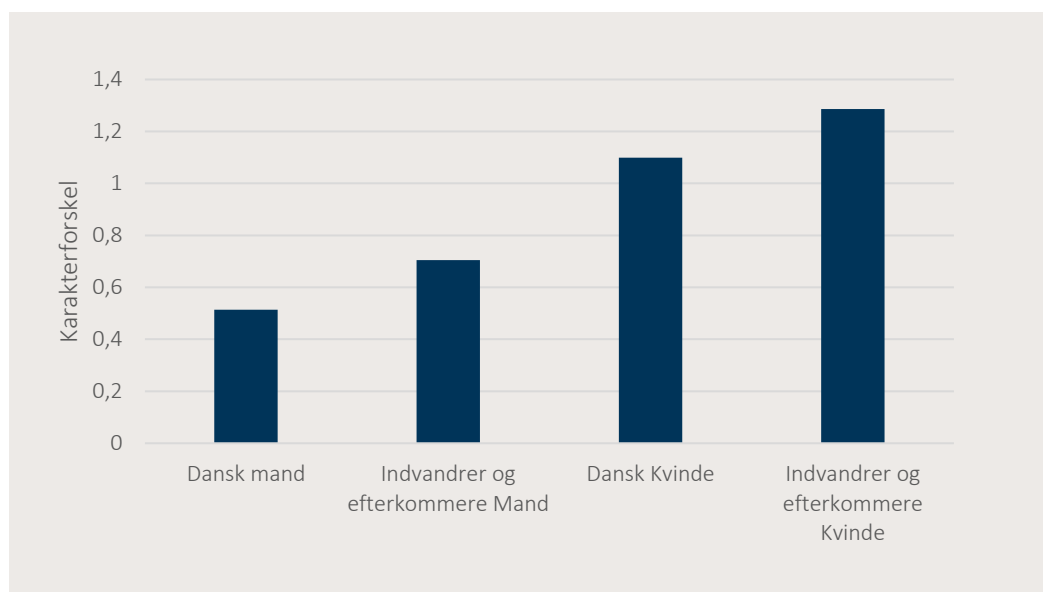
Resumé

I dette notat belyser vi, hvor stor afvigelse der er mellem årskarakterer og prøvekarakterer for forskellige grupper af elever. De væsentligste resultater er følgende:

- Kvinderne på de gymnasiale uddannelser får gennemsnitligt en årskarakter som er 1,08 karakterpoint højere end det resultat, som de opnår ved prøverne. For mændene er forskellen på 0,48.
- Ser man udelukkende på årskaraktererne, har kvinderne et karaktergennemsnit, der ligger 0,97 over mændenes. Ved prøverne ligger kvindernes gennemsnitlige karakterer dog kun 0,37 over mændenes.
- Elever med anden etnisk herkomst end dansk får på de gymnasiale uddannelser samlet set årskarakterer, der ligger 1,08 over det resultat, som de opnår ved prøverne. Til sammenligning er den samme forskel for elever af dansk oprindelse på 0,82.
- Der er en betydelig forskel på mænd og kvinder af anden etnisk herkomst end dansk. Kvinderne af anden etnisk herkomst får således 1,29 karakterpoint højere årskarakterer end det resultat, som de opnår ved eksamen. For mændene af anden etnisk herkomst end dansk er det tilsvarende tal 0,71.
- Ser man udelukkende på årskaraktererne for elever med anden etnisk herkomst end dansk, har kvinderne et karaktergennemsnit, der ligger 0,62 over mændenes. Ved prøverne ligger kvindernes gennemsnitlige karakterer dog kun 0,04 over mændenes.

Figur 1

Karakterforskel fordelt på køn og herkomst

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Analyse af forskellen mellem års- og prøvekarakterer

Analysen bygger på data fra Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik. Års- og prøvekaraktererne stammer alle fra bevisåret 2025, hvor kun skriftlige karakterer inkluderes i analysen. Således vil karakterer i mundtlige fag såvel som opgaver og projekter blive sorteret fra. Det skyldes, at forskellen mellem års- og prøvekarakter er størst ved de skriftlige prøver, selvom de umiddelbart giver bedre mulighed for at bedømme eleverne, jf. Larsen og Larsen (2021) for en nærmere uddybning.

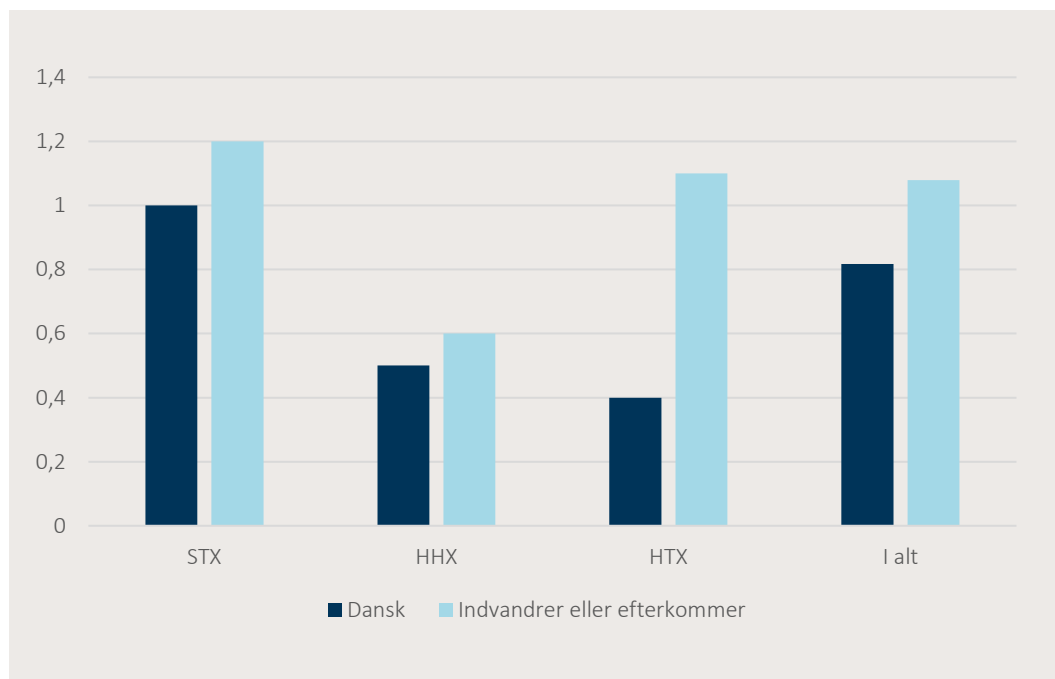
Forskellen mellem års- og prøvekaraktererne beregnes for elever med en almen studentereksamen (STX), merkantil studentereksamen (HHX) og teknisk studentereksamen (HTX) og de tre uddannelser samlet set.

Forskellen mellem års- og prøvekaraktererne for elever af dansk herkomst er beregnet ved at udregne karaktergennemsnittet af årskaraktererne og derefter trække karaktergennemsnittet af prøvekaraktererne fra. På samme måde beregnes forskellen mellem års- og prøvekaraktererne for elever af etnisk herkomst. Resultat af disse beregninger fremgår af figur 1. Beregningsmetoden er den samme for de andre figurer om end der her i stedet differentieres på køn eller både etnicitet og køn.

Analysen viser, at gennemsnitligt er forskellen mellem års- og prøvekarakterer for alle tre gymnasiale uddannelser fordelt på herkomst er mere end 0,8 karakterpoint for både danske elever og for elever af anden etnisk herkomst. Dette fremgår af figur 2, hvor det også fremgår at karakterforskellen mellem elever af dansk og anden etnisk herkomst er størst på STX med karakterforskelle på henholdsvis 1 og 1,2 karakterpoint. Denne forskel ses ligeledes at være mindst på HTX for elever med dansk herkomst med en forskel på 0,4 og på HHX for elever af anden etnisk herkomst på 0,6 karakterpoint.

Karakterforskellen mellem års- og prøvekaraktererne kan alternativt præsenteres på baggrund af køn. På STX og HTX, hvor forskellen for kvinder er størst, vil den gennemsnitlige kvinde opnå en gennemsnitlig årskarakter som er 1,1 karakterpoint højere end hendes gennemsnitlige prøvekarakter. På HHX, hvor forskellen for kvinder er mindst, er der en forskel på 1 karakterpoint, hvilket indikerer at der er en generel tendens til at kvinder scorer betragtelig højere årskarakter end prøvekarakterer. For mændene er den største karakterforskel at finde på STX med en karakterforskel på 0,6 karakterpoint, mens den mindste karakterforskel findes på HHX med en forskel på 0,3 karakterpoint. Sammenlignes karakterforskellen for mænd og kvinder ses det, at der er en generel tendens til, at forskellen mellem års- og prøvekarakter er størst for kvinder på alle tre gymnasiale uddannelser. Den største forskel mellem kønnene findes på HHX og HTX, hvor karakterforskellen for kvinderne er 0,7 karakterpoint højere end for mændene.

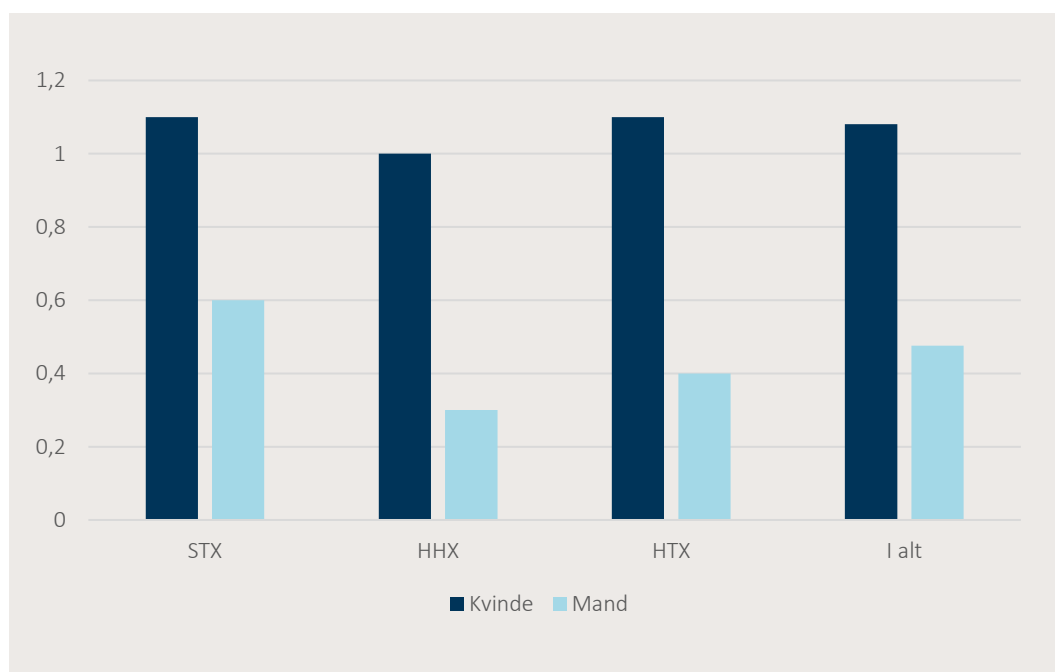
Figur 2

Karakterforskel mellem års- og prøvekarakter fordelt på herkomst

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Figur 3

Karakterforskel mellem års- og prøvekarakter fordelt på køn

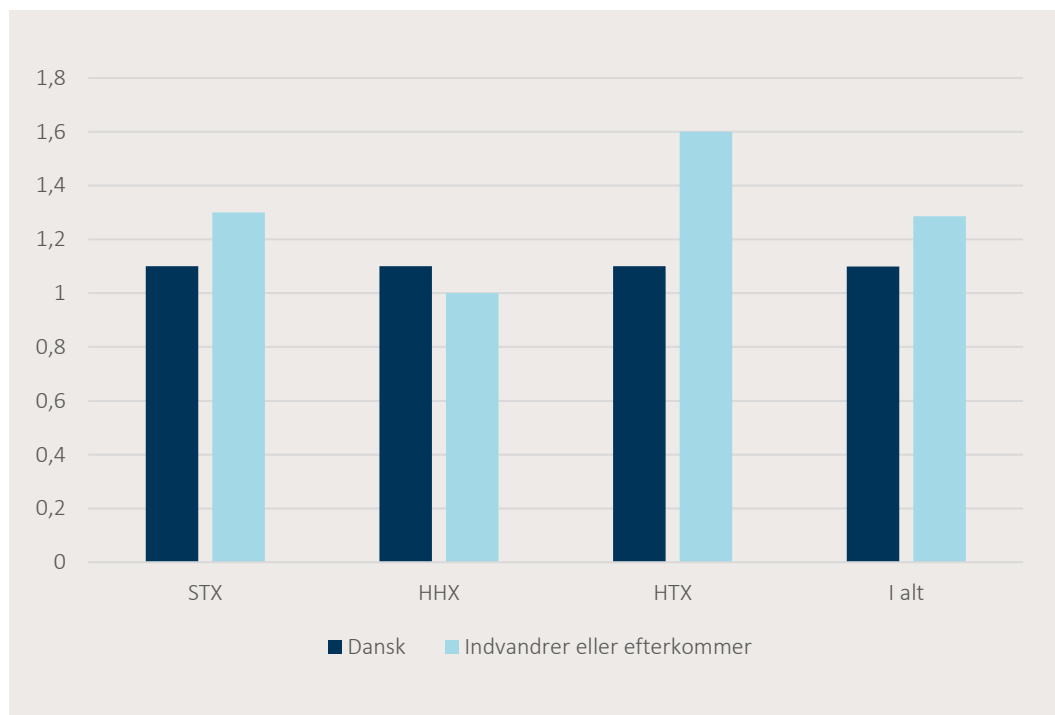
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Den store forskel mellem års- og prøvekarakterer fordeler sig relativt jævnt mellem kvinder af dansk samt anden etnisk herkomst. Kigger vi på forskellen over alle tre gymnasiale uddannelser ses den at være 1,1 karakterpoint for kvinder af dansk herkomst og 1,3 karakterpoint for kvinder af anden etnisk herkomst.

Figur 4

Karakterforskel mellem års- og prøvekarakter for kvinder fordelt på herkomst

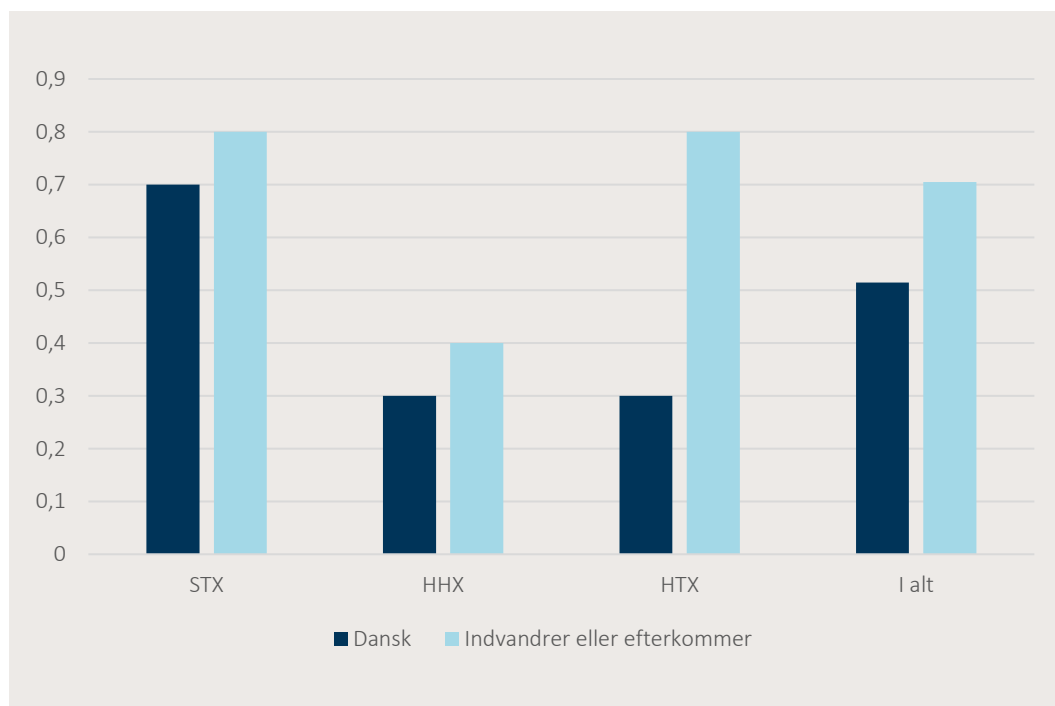
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

For mændene tegner der sig et andet billede end for kvinderne. På alle tre gymnasiale uddannelser er karakterforskellen mellem års- og prøvekarakterer højere for mænd af anden etnisk herkomst end for mænd af dansk herkomst. Samlet set for de tre uddannelser vil den gennemsnitlige mand af dansk oprindelse opleve en karakterforskel på 0,46 karakterpoint, mens en gennemsnitlig mand af anden etnisk herkomst vil opleve en karakterforskel på 0,5 karakterpoint. Denne forskel er størst på STX, hvor mænd af dansk herkomst har en karakterforskel på 0,7 karakterpoint, mens mænd af anden etnisk herkomst har en karakterforskel på 0,7 karakterpoint, og hvor den største forskel er til at finde på STX og HTX med en karakterforskel på 0,8 karakterpoint.

Figur 5

Karakterforskel mellem års- og prøvekarakter for mænd fordelt på herkomst

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

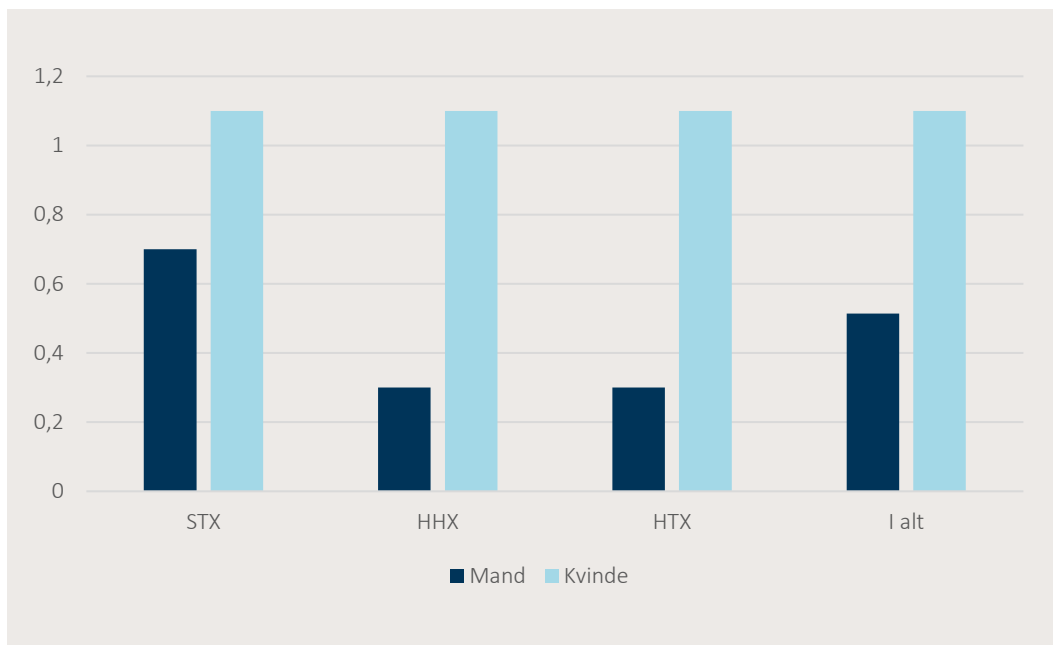
Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Forskellen mellem års- og prøvekaraktererne er ligeledes opgjort for elever af dansk herkomst fordelt på køn. Her fremgår det ganske forventeligt at danske kvinder oplever en højere karakterforskel sammenlignet med danske mænd, hvor det for de tre uddannelser i alt ses at danske kvinder opnår en årskaracter på 1,1 karakterpoint højere end deres prøvekaracter, mens forskellen for danske mænd er 0,5 karakterpoint. Mest udtalt er forskellen på HHX og HTX, hvor forskellen for kvinder er 1,1 karakterpoint, mens forskellen for mænd er 0,3 karakterpoint.

For personer af anden etnisk herkomst er karakterforskellen ligeledes højest for kvinderne med en gennemsnitlig karakterforskel over alle tre uddannelser på 1,3 karakterpoint, mens karakterforskellen for mænd er 0,7 karakterpoint. Den største forskel er at finde på HTX, hvor kvinder af anden etnisk herkomst opnår en årskaracter på 1,6 karakterpoint højere end deres prøvekaracter, mens forskellen for mænd af anden etnisk herkomst på HTX er 0,8 karakterpoint.

Figur 6

Karakterforskel mellem års- og prøvekarakter for elever af dansk herkomst fordelt på køn

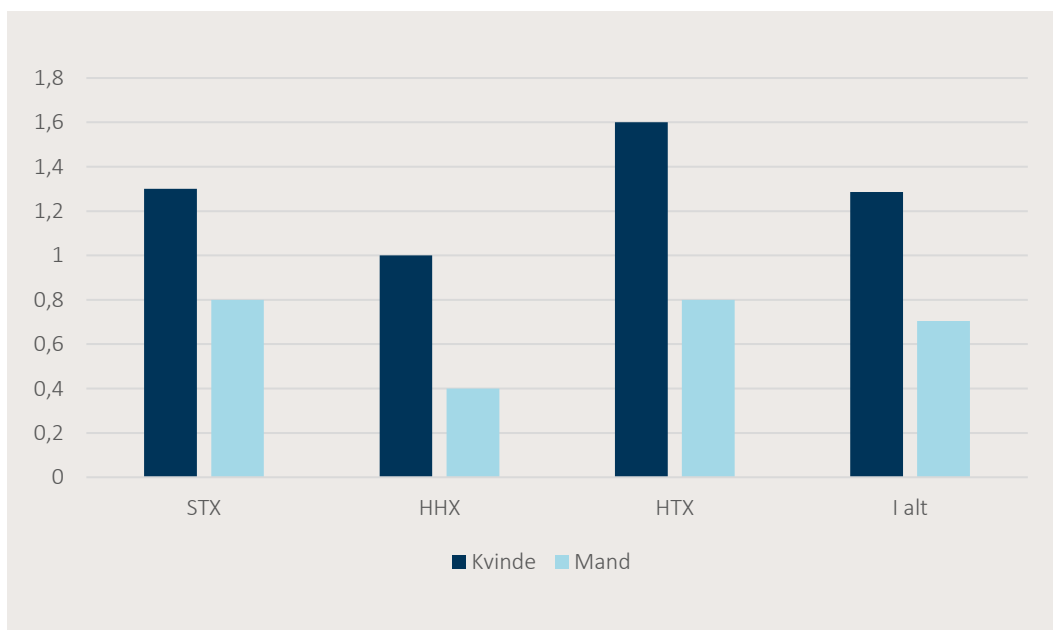

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Figur 7

Karakterforskel mellem års- og prøvekarakter for elever af anden etnisk herkomst fordelt på køn

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

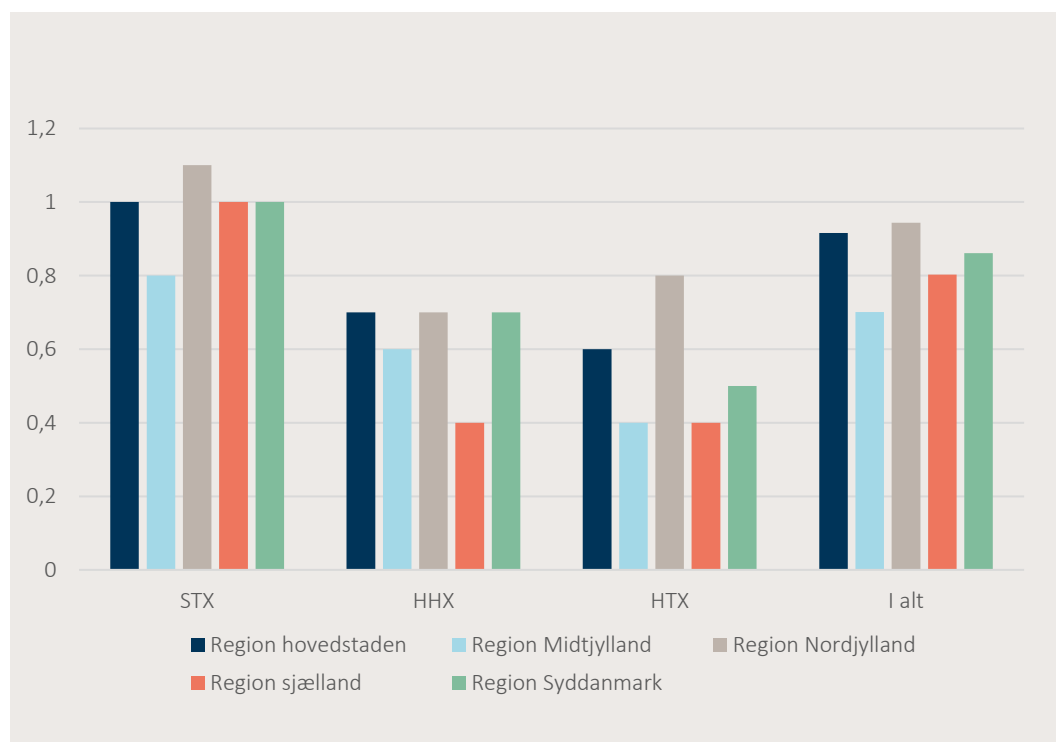
Alle førnævnte tal og figurer er baseret på data som dækker alle landets gymnasier. Hvis vi i stedet opgør karakterforskellene på regionalt plan, ses det, at man i Region Nordjylland oplever de største karakterforskelle mellem års- og prøvekarakterer med en forskel på 0,94 karakterpoint. De tilnærmelsesvis samme karakterforskelle ses i Region Hovedstaden med en karakterforskel på 0,92 karakterpoint. I forhold til disse to regioner har Region Syddanmark, Region Sjælland og især Region Midtjylland lavere karakterforskelle på henholdsvis 0,86, 0,80 og 0,70 karakterpoint.

De lavere karakterforskelle i disse tre regioner skyldes i særdeleshed at forskellene på HTX, og for Region Midtjylland STX, er lave sammenlignet med de andre regioner. Her oplever man i Region Midtjylland en karakterforskel på 0,4 karakterpoint på HTX, mens man i Region Syddanmark oplever en karakterforskel på 1 for STX og 0,5 for HTX. I Region Nordjylland har man til sammenligning en gennemsnitlig karakterforskel på 0,8 karakterpoint på HTX og 1,1 karakterpoint på STX. Karakterforskellene på HHX er nogenlunde identisk for fire af regionerne med en karakterforskel på mellem 0,6 og 0,7, mens Region Sjælland her har en karakterforskel med 0,4 karakterpoint.

Det bør i øvrigt bemærkes at når man kigger på "I alt", da vil karakterforskellen på STX veje særligt tungt som følge af det større antal elever på denne uddannelse sammenlignet med de andre to.

Figur 8

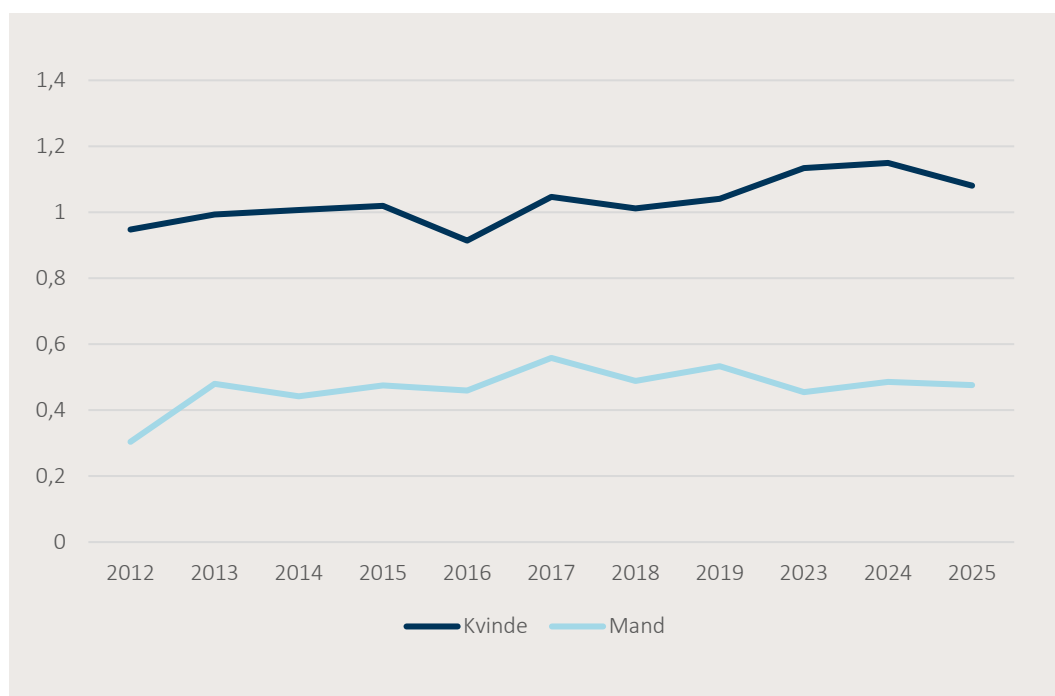
Regionale karakterforskelle

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Figur 9

Karakterforskel mellem års- og prøvekarakter fordelt på køn over tid

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Figur 9 viser udviklingen i karakterforskellen i perioden fra 2012-2025. Årene 2020, 2021, og 2022 er ikke taget med, da de ikke er direkte sammenlignelige grundet Covid 19, hvor reglerne for karaktergivning var ændret. Fra figur 9 kan man se at forskellen i karakterforskelle har ligget relativt stabilt over hele perioden. Forskellen mellem kønnene har ikke været større end i 2023 og 2024 siden 2012, hvor den i 2025 er faldet under 2012 niveau.

Hvis man derimod kigger på figur 10 som viser forskellen i karakterforskelle fordelt på herkomst i samme periode kan man se at forskellen mellem de to grupper er aftagende. Elever med indvandrer- eller efterkommerbaggrund har generelt en større karakterforskel end elever af dansk herkomst, men forskellen mellem grupperne er aftaget over tid. Udviklingen er dog vendt i 2025 hvor forskellen mellem de to grupper igen er vokset.

Perspektiver

Karaktersystemet skal give en retfærdig og objektiv bedømmelse af elevens faglige niveau, der ikke afhænger af vedkommendes køn, etnicitet eller geografiske bopæl. Det er i den forbindelse yderst bemærkelsesværdigt og bekymrende, når vi i denne analyse finder, at nogle grupper i langt højere grad end andre grupper får højere årskarakterer end det resultat, som de kan opnå ved prøverne.

Analysen viser, at det især er mænd af dansk oprindelse, der har den mindste forskel mellem årskaraktererne og prøvekaraktererne. Forskellen på hvordan kvinder og mænd klarer

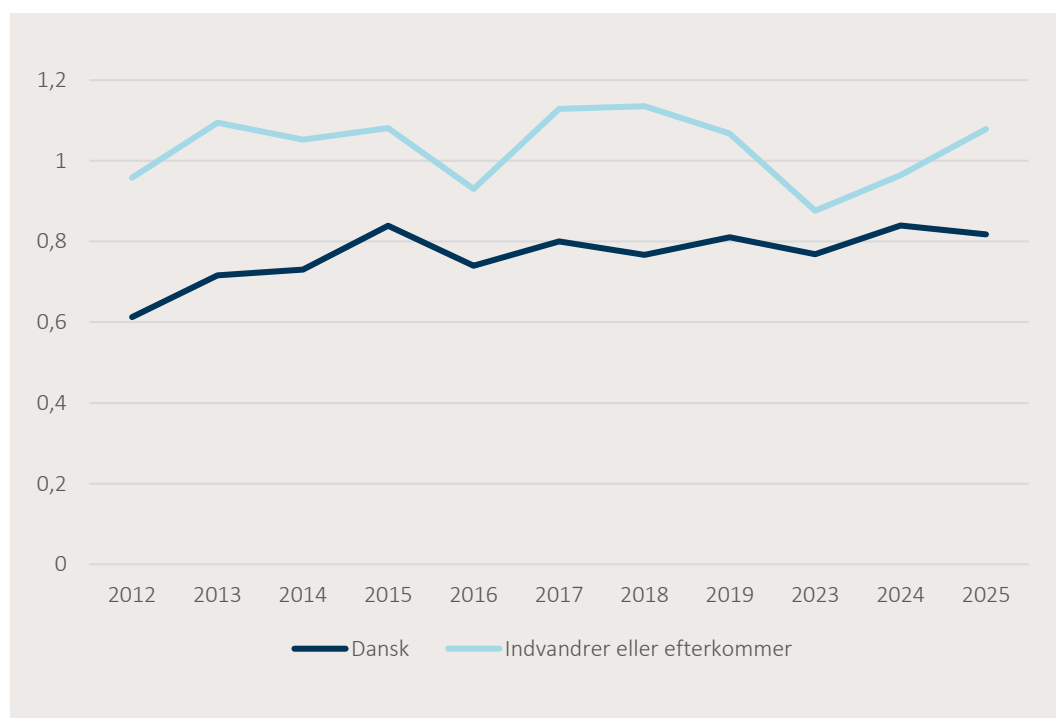
sig i gymnasiet afhænger altså i høj grad af, hvilken vægt man lægger på årskarakterer og prøvekarakterer. Dette er et interessant resultat i forhold til at belyse, om mændene klarer sig dårligere end kvinderne i gymnasiet på grund af reelle indlæringsproblemer hos mændene, eller det i stedet skyldes udformningen af bedømmelsessystemet. Denne analyse tyder på, at sidstnævnte spiller en væsentlig rolle.

Analysen viser desuden, at karakterforskellen for mænd med anden etnisk herkomst end dansk er højere end det er tilfældet for mænd af dansk oprindelse.

Dette rejser spørgsmål om, hvorvidt der – bevidst eller ubevidst – i nogle tilfælde bliver givet en eller anden form "rabat" på årskaraktererne baseret på eleven køn og/eller etnisk oprindelse. I givet fald vil det ikke være foreneligt med en grundlæggende ambition om et retfærdigt og objektivt bedømmelsessystem.

Figur 10

Karakterforskel mellem års- og prøvekarakter fordelt på herkomst over tid

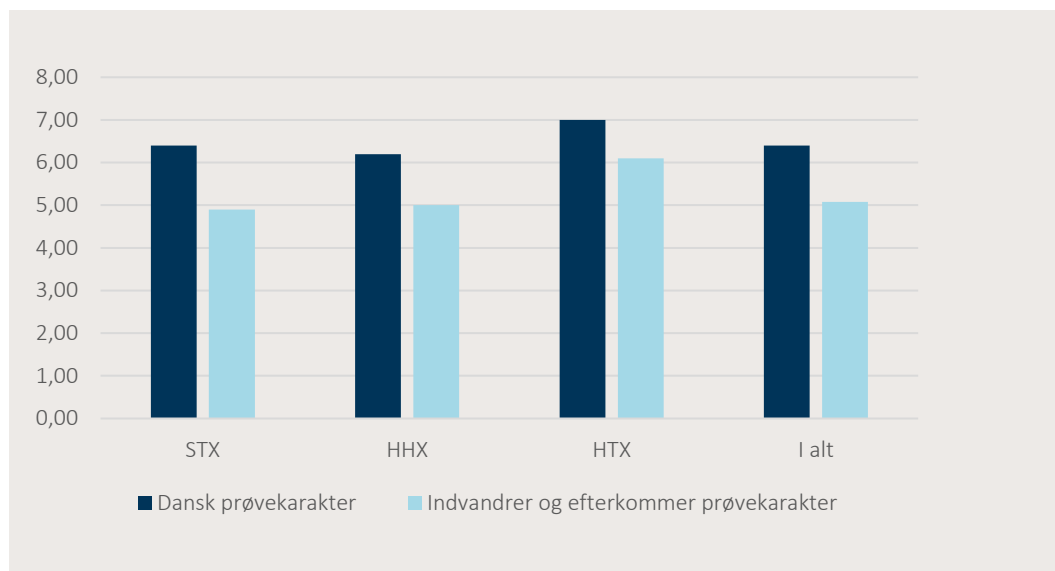
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Bilag

Figur 11

Gennemsnit af prøvekarakterer fordelt på herkomst

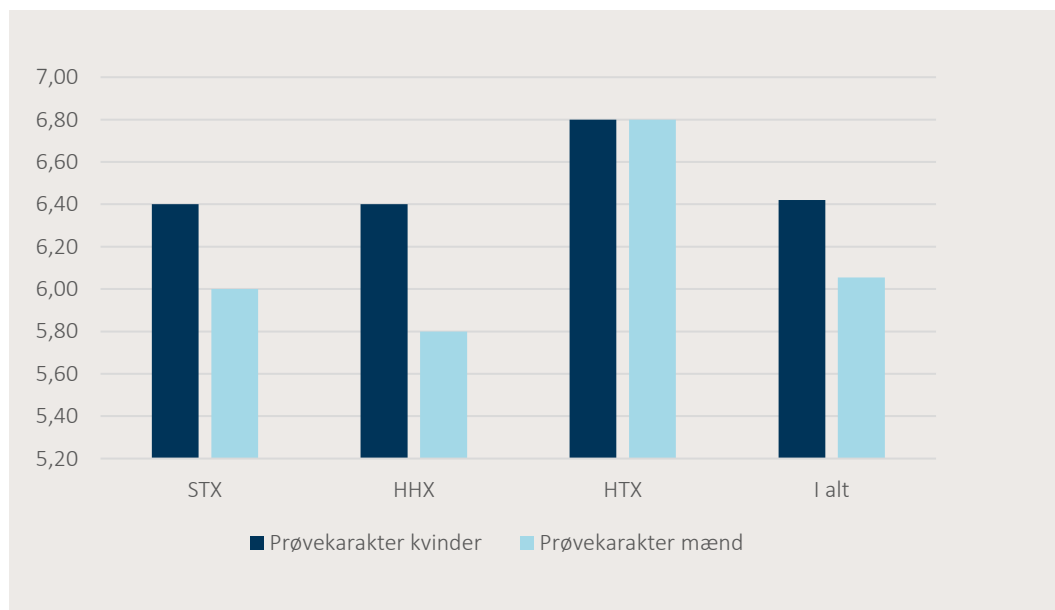

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Figur 12

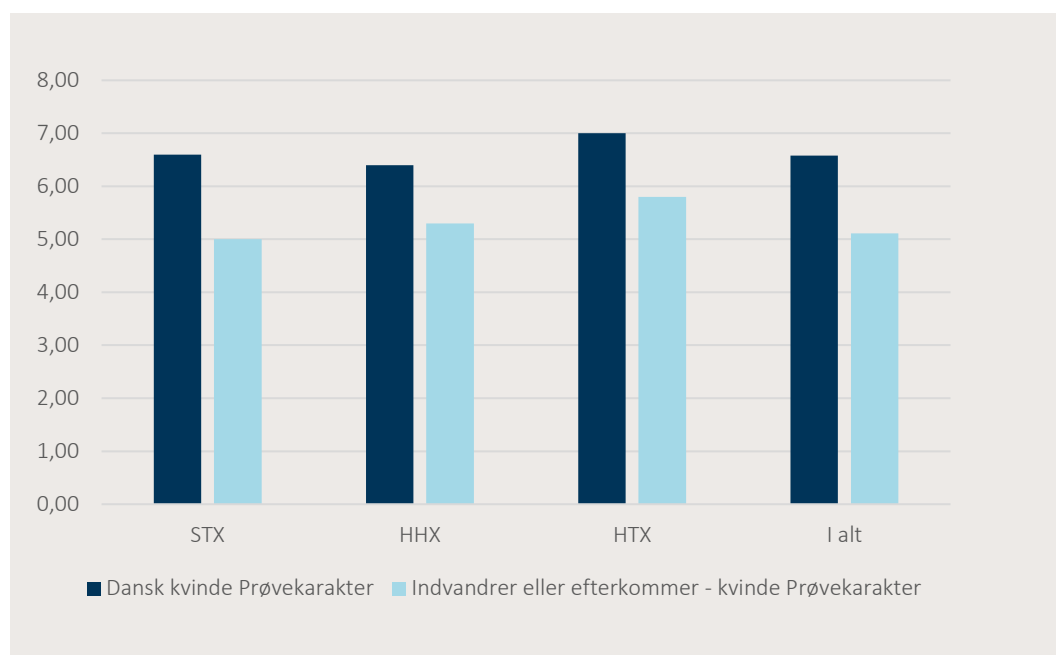
Gennemsnit af prøvekarakterer fordelt på køn

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

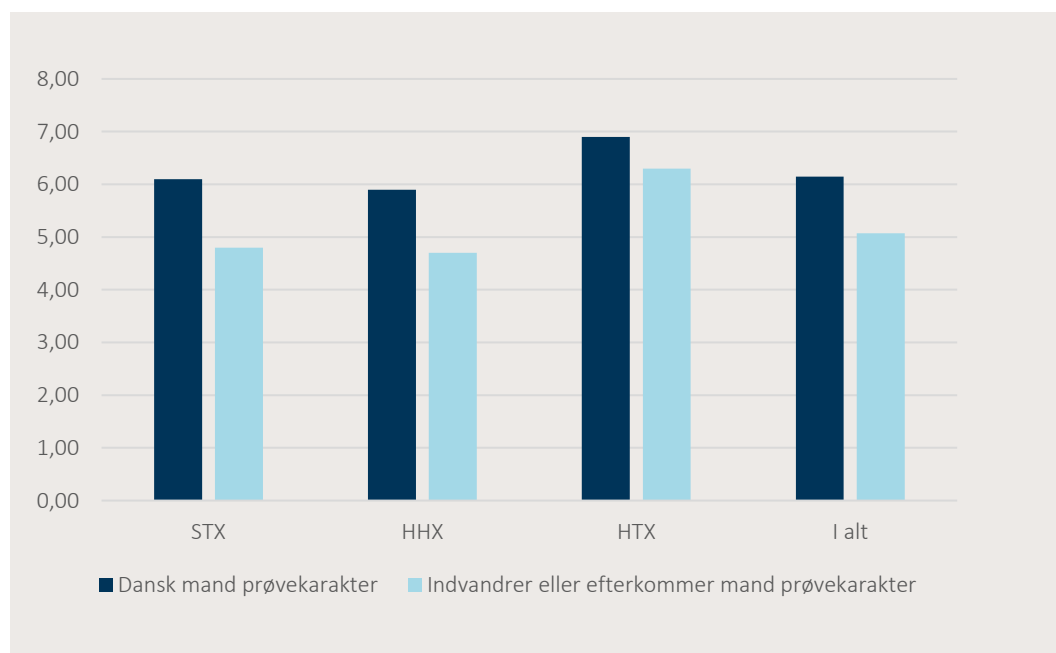
Figur 13

Gennemsnit af prøvekarakterer for kvinder fordelt på herkomst

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Figur 14

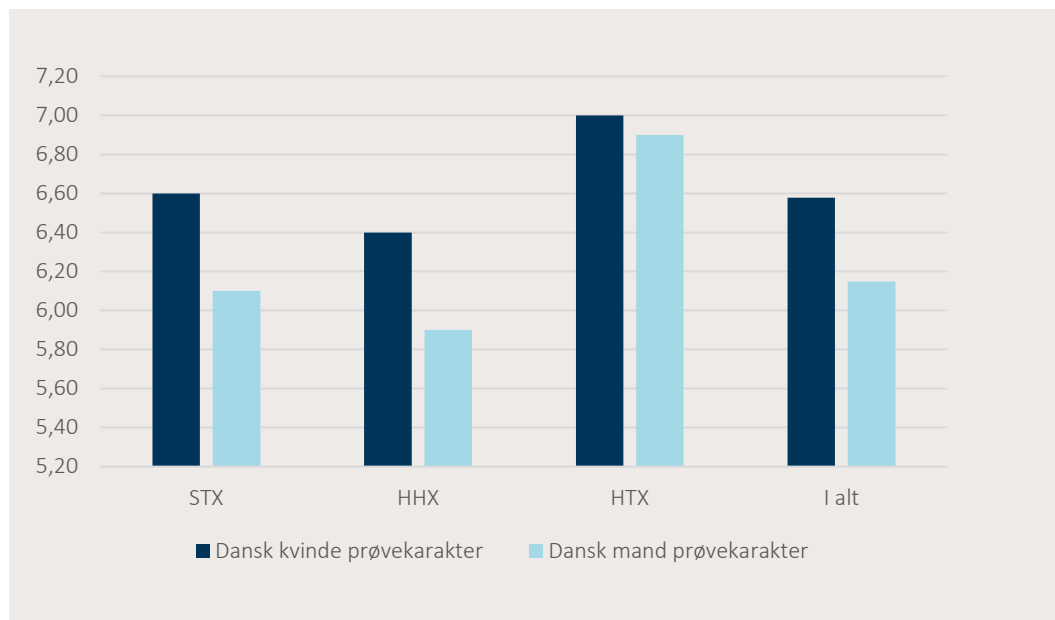
Gennemsnit af prøvekarakterer for mænd fordelt på herkomst

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Figur 15

Gennemsnit af prøvekarakterer for elever af dansk herkomst fordelt på køn

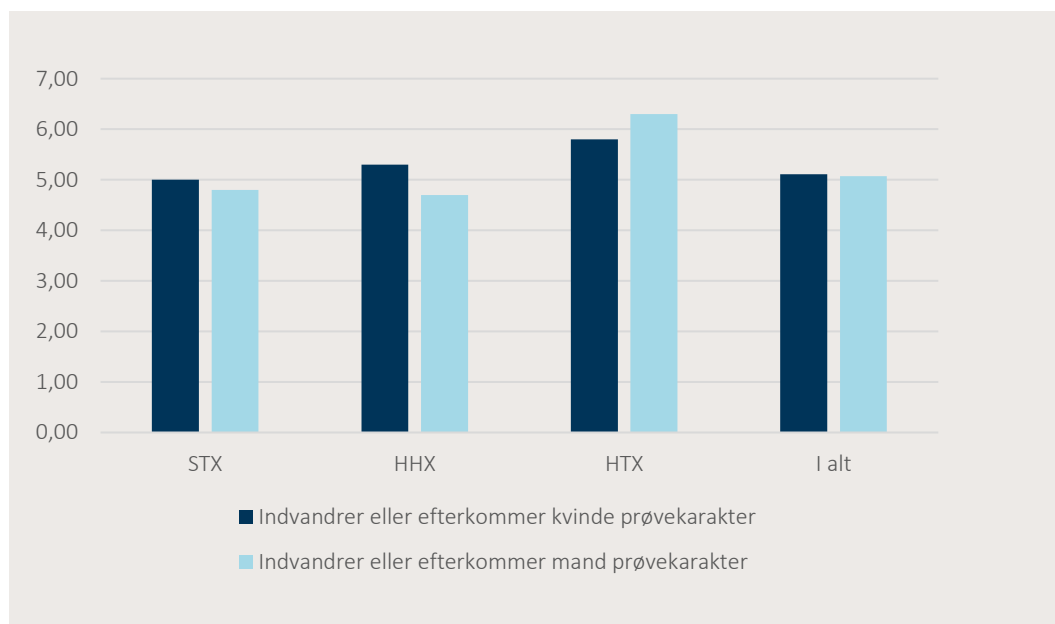

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.

Figur 16

Gennemsnit af prøvekarakterer for elever af etnisk herkomst fordelt på køn

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm.: Karaktergennemsnittene beregnes udelukkende på baggrund af de skriftlige års- og prøvekarakterer. Grafen angiver forskellen mellem gennemsnittet af års- og prøvekarakterer.